KAITSERESSURSSIDE AMET

Kaitseministeerium

Teie: 23.10.2026 nr 5-7/26/104

Meie: 10.11.2026 nr 1-9/26/67-2

Kaitseressursside Ameti arvamus noortevaldkonna seaduse eelnõu väljatöötamiskavatsusele

Esitasite Kaitseressursside Ametile arvamuse avaldamiseks noortevaldkonna seaduse eelnõu väljatöötamiskavatsuse (edaspidi VTK).
Kaitseressursside Ametil on VTK osas järgmised ettepanekud:

1. **Sätestada valdkondadeülese noortepoliitika elluviimise põhimõte**

Probleem: VTK sõnastab, et noortepoliitika hõlmab muuhulgas riigikaitset, kuid kavandatud ülesannete ja vastutuse jaotus keskendub peamiselt Haridus- ja Teadusministeeriumile, Haridus- ja Noorteametile ning kohalikele omavalitsustele.
Kaitseministeeriumi noortepoliitika 2026–2035 (edaspidi NoPo) on näide sellest, kuidas ministeerium kujundab oma valitsemisalas noortele suunatud pikaajalist poliitikat, mille elluviimine eeldab koostööd teiste valitsemisaladega.
Ettepanek: Lisada noortepoliitika korraldamise põhimõtete hulka valdkondadeülesus ning sätestada ministeeriumide vastutus oma valitsemisalas noortepoliitika eesmärkide kujundamise ja elluviimise eest. Noortepoliitikat kujundatakse ja viiakse ellu valdkondadeüleselt, arvestades noorte huve ja vajadusi kõigis poliitikavaldkondades, mille otsustel on mõju noortele. Iga ministeerium vastutab oma valitsemisalas noortepoliitika eesmärkide saavutamise eest ning tagab koostöö teiste ministeeriumide ja asjaomaste asutustega.
Põhjendus: Selline põhimõte looks õigusliku aluse NoPo ja teiste valdkondlike noortepoliitikate järjepidevaks elluviimiseks. Samuti aitaks see vältida olukorda, kus noortepoliitika kujundamine ja rakendamine jääb üksnes Haridus- ja Teadusministeeriumi vastutusalasse.

2. **Täpsustada riigikaitselise noortepoliitika käsitlemist noortevaldkonna seaduse eelnõus**

Probleem: Kuigi VTK käsitleb riigikaitset ühe noortepoliitikaga seotud valdkonnana, ei kajastu kavandatud regulatsioonis piisavalt riigikaitselise noortepoliitika eesmärgid ega valdkondlik vastutus.
NoPo eesmärk on toetada noorte riigikaitselise teadlikkuse, teadmiste, oskuste ja osalusvalmiduse kujunemist ning luua võimalusi noorte eakohaseks ja vabatahtlikuks osalemiseks riigikaitselistes tegevustes.
Ettepanek: Täiendada noortepoliitika põhimõtteid sättega, mis tunnustab riigikaitsevaldkonnas noortele suunatud tegevuste ja osalusvõimaluste kujundamist koostöös Kaitseministeeriumi valitsemisala asutuste ning teiste asjaomaste partneritega. Riigikaitselise noortepoliitika

Aiandi 15 / 12918 Tallinn / 717 0700 / info@kra.ee / www.kra.ee
Registrikood 70007647

kujundamise ja elluviimise eest vastutab riigikaitse valdkonna eest vastutav ministeerium koostöös teiste asjaomaste asutustega
Põhjendus: NoPo seab eesmärgiks riigikaitselise järelkasvu kestlikkuse. Selle saavutamiseks on vaja pikaajalist ja süsteemset tegevust, mis algab noorte teadlikkuse kujundamisest ja praktiliste kogemuste pakkumisest ning loob eeldused nende hilisemaks panustamiseks riigikaitsesse.
Seaduses ei ole vaja dubleerida NoPo eesmärke ega selle rakenduskava. Oluline on tunnustada riigikaitselise noortepoliitika kohta noortevaldkonnas ning määratleda valdkondlik vastutus selle kujundamise ja elluviimise eest.

3. Tagada riigikaitseliste tegevuste eripära arvestamine noortetegevuste standardis

Probleem: VTK näeb ette ühtse noortetegevuste standardi, kuid riigikaitselised tegevused võivad oma eesmärkide, sisu ja läbiviimise tingimuste poolest erineda tavapärasest noorsootööst ja huvitegevusest. Eelkõige puudutab see tegevusi, mille läbiviimine eeldab erialaseid teadmisi, spetsiifilist varustust, eritingimusi või valdkondlikke ohutusnõudeid.
Ettepanek: Sätestada, et noortetegevuste standardi väljatöötamisel ja rakendamisel arvestatakse tegevuste sisulist eripära ning vajaduse korral nähakse ette valdkondlikud täiendavad nõuded koostöös vastava valdkonna eest vastutava ministeeriumiga. Standardi väljatöötamisse tuleb kaasata ka Kaitseministeerium ja Kaitseressursside Amet.
Põhjendus: Ühtne standard peab tagama noortetegevuste kvaliteedi ja turvalisuse, kuid ei tohiks piirata eri valdkondade spetsiifiliste tegevuste läbiviimist ega asendada valdkondlikku pädevust. Riigikaitseliste tegevuste puhul on oluline arvestada nende sisuliste ja ohutusnõuetest tulenevate eripäradega ning kaasata standardi väljatöötamisse vastava valdkonna eksperdid.

4. Säilitada paindlikkus noortetegevuste rahastamisel ja partnerite kaasamisel

Probleem: VTK kavandab avaliku sektori toetuse sidumist noortetegevuse pakkujale kehtestatud nõuetele vastavusega. Samas näeb NoPo ette erinevate partnerite, sealhulgas vabaühenduste, erasektori ja erialaspetsialistide kaasamist noortele suunatud tegevuste elluviimisse.
Ettepanek: Rahastamistingimuste väljatöötamisel tuleb tagada paindlikkus erinevate koostöö- ja rahastamismudelite kasutamiseks, sealhulgas projektipõhise tegevuse ning valdkondlike spetsialistide ja organisatsioonide kaasamiseks. Noortetegevuste rahastamisel tuleb arvestada tegevuse eesmärki, sisu, sihtrühma ja elluviimise eripära.
Põhjendus: NoPo eesmärkide saavutamine ei ole võimalik üksnes traditsiooniliste noorsootöö pakkujate kaudu. Näiteks drooniõppe, tehnoloogiaõppe ja muude spetsiifiliste oskuste arendamisel on oluline kaasata vastava valdkonna eksperte, organisatsioone ja praktikuid. Seetõttu ei tohiks rahastamistingimused piirata noortele suunatud tegevuste elluviimist üksnes pakkuja õigusliku vormi või kuulumisega kindlasse tegevusvaldkonda, vaid peavad võimaldama kaasata sobiva pädevuse ja kogemusega partnereid. Seni on olnud seisukoht, et Kaitseministeerium otsustab ise oma eelarvest raha eraldamise põhimõtete üle. Üldised nõuded on kindlasti vajalikud (ka Kaitseministeeriumi valitsemisalale, eriti just pedagoogilised pädevused), aga seadus ei tohiks hakata Kaitseministeeriumit või Kaitseressursside Ametit praktikute kaasamisel ebavajalikus ulatuses piirama.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Anu Rannaveski
peadirektor